

סימן קצ סע' א - ט - דין כתמים ובדיקת האשה

סע' א: דבר תורה אין האשה מטמאה ולא אסורה לבעלה עד שתרגיש שיצא¹ וחכמים גזרו על כתם שנמצא בגופה או בבגדיה שהיא טמאה אפילו לא הרגישה ואפילו בדקה עצמה ומצאה טהורה. יצריכה הפסק טהרה ושבעה נקיים² (אבל אין לכתם דין וסת, סע' נד) דם מבשרה (שנאמר "בבשרה" – עד שתרגיש בבשרה נז):

מקרים שאין הכתם מטמא

<p>1 [נדה ת:] ... משום רחב"א... תנוקת שלא הגיע זמנה לראות אפי' סדינים שלה מלוכלכים בדם אין חוששין לה.</p> <p>[נדה י:] ... משום ר"ש בן יהוצרק: תינוקת שלא הגיע זמנה לראות וראתה, פעם ראשונה ושניה... כתמה טהור. א"ר חלקיה... שופעת כל ז' אינה אלא ראה אחת א"ר שימי... מדלפת אינה אלא כשופעת.</p>	<p>2 [נדה נת:] בעי רבי ירמיה: כשיר מהו? כשורה מהו? טיפין טיפין מהו? לרוחב ירכה מהו? טיפין על בשרה ספק טמא ספק טהור – טמא. על בשרה – מאי לאו כי האי גוונא? לא, דלמא דעיביד כרצועה.</p>	<p>3 [נדה נת:] מתני'. ...הרגה מאכולת – הרי זו תולה בה. עד כמה תולה? רבי הנינא בן אנטינוס אומר: עד כגרים של פול, ואע"פ שלא הרגה.</p>	<p>4 [נדה נט:] תא שמע: כתם ארוך – מצטרף, טיפין טיפין – אין מצטרפין כגרים של פול, ואע"פ שלא הרגה.</p>	<p>5 [נדה נת:] הרגה (מאכולת) תולה, – דברי רשב"ג, וחכ"א: בין כך ובין כך – תולה. ...ונראין דברי רחב"א (שתולין עד כגרים) ולדרבנן דאמרי תולה – תולה בפשפש ועד כתורמוס.</p>
---	--	--	---	---

המקרה	הסעם	הדין (בעיגול צויין המקור)	הערות לדינא (האידינא)															
<p>קטנה המדרגה סע' ב: פחות מ"ב ויום אחד, או שלא הביאה ב' שערות</p>	<p>מסולקת חזמים 1</p>	<p>סע' ב: כל עוד לא ראתה ג' פעמים ולרמב"ן ד'.</p> <p>סע' ג: גדר ראיית דם: היתה שופעת או מזלפת ופסקה מעט וחזרה וראתה ג' פעמים אפי' ביום אחד מוחזקת בדמים.</p> <p>ט"ז ה: בין בשופעת בין במזלפת.</p> <p>ש"ז ד: רק במזלפת.³</p> <p>שו"ע ו"א ורמב"ם: מוחזקת רק אם ראתה ג' וסתות.</p>	<p>מהרש"ל, ט"ז ד: קטנה חוששת לכתמים שהרי אפי' לדם בתולין חוששין.</p> <p>ב"ח: חוששת רק לכתם בבשרה ומקבל דעת המהרש"ל (רק מפני המנהג).</p> <p>ש"ך ג: כדין השו"ע (אין מנהג בדבר שאינו מצוי).</p>															
<p>כתם קטן מגריס ועוד סע' ה - ט: שיעורו כגריס המזדמן⁴</p> <p>צורתו: מרובע, ארוך וכדו'</p> <p>צבעו: פ"ת יב: אדום, אבל בשחור – מחלוקת</p>	<p>שמא זה דם מאכולת</p>	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <th style="width: 33%;">מקום מציאת הדם</th> <th style="width: 33%;">בחלוקה</th> <th style="width: 33%;">בבשרה</th> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">/</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">קטן מגריס ועוד</td> <td style="text-align: center;">סע' ו (לכו"ע): טהורה 3</td> <td style="text-align: center;">סע' ו (רו"פ): טהורה 3 וי"א (רמב"ם): 5, 6 טמאה</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">טיפין טיפין שמצטרפים ליותר מגריס ועוד</td> <td style="text-align: center;">סע' ח (לכו"ע): טהורה 4</td> <td style="text-align: center;">סע' ח (רשב"א): טהורה 8 וי"א (ראב"ד): טמאה 2</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">כתם שצורתו מוכיחה שאינו מאותו מקום</td> <td style="text-align: center;">טמאה כשגדול מכגריס</td> <td style="text-align: center;">סע' ט: טמאה 2 (לרשב"א: כשגדול מגריס, לרמב"ם: אף בקטן)</td> </tr> </table>	מקום מציאת הדם	בחלוקה	בבשרה	/			קטן מגריס ועוד	סע' ו (לכו"ע): טהורה 3	סע' ו (רו"פ): טהורה 3 וי"א (רמב"ם): 5, 6 טמאה	טיפין טיפין שמצטרפים ליותר מגריס ועוד	סע' ח (לכו"ע): טהורה 4	סע' ח (רשב"א): טהורה 8 וי"א (ראב"ד): טמאה 2	כתם שצורתו מוכיחה שאינו מאותו מקום	טמאה כשגדול מכגריס	סע' ט: טמאה 2 (לרשב"א: כשגדול מגריס, לרמב"ם: אף בקטן)	<p>בימינו שאין דם מאכולת גדולה מצוי פ"ת ט (חרא"ם): צריך לזהר כשרואה שאין ראוי לתלות.</p> <p>פ"ת י (חת"ס): אף שאין בימינו מאכולת בגודל זה תולה בו, שתחילה הגזירה היתה לטהרות וטימאז אותה לבעלה כדי לא לחלק, ומשבטלו טהרות לא בטל דין כתם לפי שאין לנו ב"ד שיכול להתיר הגזרה אך מ"מ לא נחמיר (ועי' פ"ת מ').</p> <p>ס"ט סא: בפחות מגריס ועוד טהורה רק אם אפשר לתלות במאכולת, אבל אם ודאי בא מגופה טמאה. (וחולק בזה על המעיל צדקה).</p> <p>ד"ת לו: בפחות מגריס ועוד לא גזרו, ואפי' במטה של בנות מלכים שודאי אין בה מאכולת.</p>
מקום מציאת הדם	בחלוקה	בבשרה																
/																		
קטן מגריס ועוד	סע' ו (לכו"ע): טהורה 3	סע' ו (רו"פ): טהורה 3 וי"א (רמב"ם): 5, 6 טמאה																
טיפין טיפין שמצטרפים ליותר מגריס ועוד	סע' ח (לכו"ע): טהורה 4	סע' ח (רשב"א): טהורה 8 וי"א (ראב"ד): טמאה 2																
כתם שצורתו מוכיחה שאינו מאותו מקום	טמאה כשגדול מכגריס	סע' ט: טמאה 2 (לרשב"א: כשגדול מגריס, לרמב"ם: אף בקטן)																
<p>כתם קטן מתורמוס</p>	<p>שמא זה דם פשפש 6</p>	<p>סע' ז: אם הרגה פשפש או הריחה ריחו תולה בו עד כתורמוס.</p> <p>ט"ז ט, ש"ך יא: במקום שפשפשים מצויים תולה אע"פ שלא הרגה או הריחה.</p> <p>סע' כט: הרגה פשפש שאנו תולין בו עד כתורמוס, חזר התורמוס לשיעור הגריס לכל הדינים שאמרנו.</p>	<p>ה"מ: מהבריתא על בשרה ספק טמא ספק טהור – טמא (ע' שמלה)</p> <p>הגמ"י: כל הגוף בדוק הוא אצל דם מאכולת</p> <p>7. פ"ת טז: כתם הנמצא במקום הקמטי: ספר בינת אדם: באינו תפור פשוט שאינו מצטרף, ובתפור צ"ע.</p> <p>ערוה"ש לה: ודאי מצטרף ואין להקל.</p> <p>8. ועי' בתורת הבית שמחמיר כראב"ד.</p>															

1. **א. סע' א:** הרגישה שנפתח המקור ובדקה ולא מצאה דם יש מי שאומר שטמאה (תה"ד).
ב. ס"ט צב: לרש"י ותוס' הרגשה אינה תנאי אלא רק סימן לבידור שאכן הדם בא ממנה, ונ"מ שאם לא הרגישה וידוע שהדם תנאי ממנה – טמאה מדאורייתא. ועי' **ערוה"ש** קפג מח שדוחה דבריו וכן **פר"ד** בפתיה. ועי' ב"לחם" לה של"ס"ט ה"ה לכתם הנמצא בבגד צבעוני בדבר שאינו מקבל טומאה. וע"ע **ס"ט** סס"ק לו

2. **לרמב"ם** אין גזירת ר' יזרא בכתם, ועל כן צריכה רק ו' נקיים כשראתה פחות מג' גריסין.

3. כי שופעת טבעה להפסיק כסברת **הב"ח** (וכן פוסק **הש"ך** להלכה עי' **נקוח"כ**)

4. **פ"ת ט:** וכשהדם נצרר במקום אחד: **ס"ט:** משערין כמות שבה לפנינו דלא פלוג, מיהו י"ל דהכל לפי ראות עיני המורה, ואם צבור הרבה דינו כנתפשט.

5. **פ"ת יד:** אם נמצא אף בחלוקה: **לס"ט:** לכו"ע תולה במאכולת, **והחוו"ד** חולק.